

חובקים עולם
תוכנית חוייתית רב תחומית

מזון מסביב לעולם

אנשים ותרבויות מסביב לעולם

תוכנית היל"ה – רשת עתיד
הכנת המצגת: רקפת המאירי שפירא ואילת כ"ץ

שאלות לדיון מקדים

- האם אתה יודע מה אוכלים במקומות אחרים בעולם?
- ערוך רשימה של כל המאכלים שטעמת מהעולם ומאיזה מדינה/ אזור הם.
- נסה לשער מדוע אוכלים סוג מזון באזור מסוים. (למשל, למה בסין אוכלים אורז?)

שאלות הנחיה להתבוננות

התבוננו באנשים ובבתים הנראים בתמונות הבאות

- כיצד נראים האנשים, הבגדים, הרקע בצילום
- מה אוכלים במקומות שונים בעולם?
- מה משותף בין המאכלים של המשפחות השונות?
- מה שונה / ייחודי לכל משפחה?
- האם יש קשר בין המקום לסוג המזון?
- מה ההבדל בין תזונה מסורתית לתזונה המודרנית?
- מה ההבדל בין המזון שאוכלים במדינות מתפתחות לעומת מדינות מפותחות?

משפחת קסלאס, מקסיקו, \$190 בשבוע

משפחת רביס, ארה"ב \$342 בשבוע

הידעת? במדינות מפותחות אוכלים מזון תעשייתי, משומר ומתוק

משפחת מנזוס, איטליה, \$260 בשבוע

משפחת אל האגן, כווית, \$221 לשבוע

משפחת אבו-בכאר, חבל דראפור, אפריקה \$1.23 בשבוע

משפחת אוקיטה, יפן, \$317 בשבוע

משפחת בראון, אוסטרליה, \$376 לשבוע

משפחת איים, אקוודור, \$31.5 לשבוע

הידעת? עניים אוכלים יותר מזון טרי ובריא

משפחת פאטקאר, הודו, \$39 לשבוע

משפחת ביינטון, אנגליה, \$253 לשבוע

משפחת מנדלר, גרמניה, \$ 500 לשבוע

הגדרה מהי תרבות

- **תרבות** היא אוסף של מרכיבים כמו ערכים, נורמות, ידע, טכנולוגיה, מיתוסים, סמלים, טקסים, המשותפים לבני חברה מסוימת.
- מרכיבי התרבות מועברים באמצעות פעילות חברתית שבני אדם מקיימים מרגע הולדתם עם בני משפחתם והחברה בה הם חיים.
- בדרך זו של פעילות חברתית מרכיבי התרבות מועברים מדור לדור.
- התרבות נלמדת ומשפיעה על התנהגות אנשים בחברה.
- אפשר לראותה בדרך החיים של עם, במורשת החברתית, בדרך הסתגלות החברה לסביבה החיצונית.

משימה

- קראו את ההגדרה מהי תרבות
- נסו להסביר מדוע מזון הוא מרכיב של תרבות
- הביאו דוגמאות כיצד מתקשר מזון למרכיבים השונים ולפעילויות תרבותיות שונות.

מלאו דוגמאות לכל מרכיב המופיע בטבלה

מרכיב תרבות	דוגמא	מרכיב תרבות	דוגמא
ערכים		אמונה	
נורמות		טקסים	
ידע		מנהגים	
טכנולוגיה		סמלים	
מיתוסים		הסתגלות החברה לסביבה החיצונית	

נסו למיין את מרכיבי התרבות לטבלה

• "אין משיחין בשעת הסעודה"	• להטביל כרפס במי מלח בליל הסדר	• תפוח בדבש
• מתכונים		• "השחור בבנה זה דבש"
• חינוך לתזונה נכונה	• סעודת שבת	• חקלאות קיום - אוכלים מה שמגדלים
• מזון תעשייתי	• שופע כרימון	
• פלאפל	• בישול בייתי	• ליושבים שבעה אסור לבשל
• ראש של דג	• ללקק אותיות דבש כשמתחילים ללמוד לקרוא	• תרופות סבתא
• הפרדה בין חלב לבשר	• טורטיה מתירס במקסיקו	• צמונות
• מי שאוכל בעמידה משמין	• חזיר טמא	• חקלאות מסחרית
• ביפן אוכלים מאכלי ים רבים	• להגיש כיבוד לאורחים	
• כל התימנים אוהבים חריף	• "לא אומרים איכס על אוכל"	
• צום תענית	• לאכול בפה סגור	
• "אם לא תאכל יבוא שוטר"	• "תגמור הכל מהצלחת, לא זורקים אוכל"	
• שבעת המינים - אקלים ים תיכוני	• נימוסי שולחן	
• פרות קדושות	• להגיש כיבוד לאורחים	
• "מי שאוכל לבד מת לבד"		

מקורות

• לקוח מתוך <http://www.mako.co.il/home-family-relationship/family/Article-d1e2e833fd97e31006.htm>

פתרון המשימה

- ערכים – חינוך לתזונה נכונה ובריאה, צמחונות, "לא אומרים איכס על אוכל", "באפריקה יש אנשים רעבים",
- נורמות – "אין משיחין בשעת הסעודה", לאכול בפה סגור, לכבד את הנוכחים, להגיש כיבוד לאורחים
- ידע – מתכונים, תרופות סבתא,
- טכנולוגיה – חקלאות קיום, מסחרית, מזון תעשייתי, בישול ביתי
- מיתוסים – "אם לא תאכל יבוא שוטר", "השחור בבנה זה דבש" מי שאוכל בעמידה משמין, כל התימנים אוהבים חריף
- אמונה – "פרות קדושות", "חזיר טמא", הפרדה בין חלב ובשר
- סמלים – מאכלים לאומיים "פלאפל", קוראסון, רימון מסמל שפע, ראש של דג, מתוק כדבש,
- טקסים ומנהגים – מאכלי חגים ומנהגים הקשורים באוכל בחגים, תפוח בדבש, מטבילים מצה, ללקק אותיות דבש כשמתחילים ללמוד לקרוא, בשמחות (חתונות, בריתות, בר מיצוה) ליושבים שבעה אסור לבשל, צום תענית, נימוסי שולחן
- הסתגלות החברה לסביבה החיצונית – מאכלי עדות ועמים מקורם בחומרי הגלם הקיימים באזור מחייתם: יפנים אוכלים מאכלי ים רבים, יהדות – שבעת המינים, דרום אמריקה – תפוחי אדמה ותירס,